

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwerkingsverband Helmond-Peelland 30-08 PO

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 9 september 2024

Samenvatting

Tenminste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij SWV Helmond-Peelland PO onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Context

Samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO wordt gevormd door 22 schoolbesturen met in totaal 109 scholen. Daarnaast is in de regio (rondom) Helmond sprake van een hoog percentage leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag in de ontwikkeling van de Nederlandse taal.

Wat gaat goed?

Dekkend netwerk

De scholen zetten zich actief in om alle leerlingen zoveel als mogelijk 'thuis nabij' naar school te laten gaan. De scholen bieden voldoende passend aanbod.

Deugdelijk financieel beheer

Het bestuur kan nu en in de nabije toekomst voldoen aan de financiële verplichtingen om het onderwijs te verzorgen.

Wat kan beter?

Zichtbaarheid expertise binnen de scholen

De reguliere scholen realiseren door middel van effectieve interventies een passend aanbod voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, maar maken dit onvoldoende inzichtelijk naar hun partners.

Positie van het gespecialiseerd onderwijs

De positie die de gespecialiseerde scholen (so en sbo) in het dekkend netwerk innemen kan sterker worden geborgd.

Inhoudelijke analyses van data

Het samenwerkingsverband beschikt over data maar kan de

Bestuur: SWV Helmond-Peelland PO
Bestuursnummer: 21645
Nummer samenwerkingsverband
PO3008

Gemeenten binnen de regio: Asten, Boekel, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek Nuenen c.a. en Someren

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen: 22 besturen met in totaal 109 scholen

Totaal aantal leerlingen in de regio: ruim 24.500

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

- De Straap (10UB)
- Kindcentrum Puur Sang Locatie: St. Lucia (11XU)
- SBO Petrus Dondersschool (02RT)
- SBO Toermalijn (02SG)

Onderzoekperiode: april 2024

ontwikkelingen en resultaten steviger analyseren als het aandacht heeft voor vragen als; wat doen wij goed, zijn we tevreden en hoe houden we dit vast of stellen we ons beleid bij?

Wat moet beter?

Het jaarverslag voldoet niet aan de voorschriften

Het jaarverslag van het samenwerkingsverband voldoet niet aan een aantal wettelijke eisen. Er ontbreekt informatie. We geven het bestuur opdracht dit te herstellen.

Vervolg

Omdat we vertrouwen hebben in het bestuur van dit samenwerkingsverband houden wij vast aan de reguliere cyclus van het toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij dat eerder nodig is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	8
3.	Resultaten verificatie-activiteiten	19
4.	Reactie van het bestuur	22

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in april 2024 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij SWV Helmond-Peelland PO. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2022-2026 alsmede diverse documenten die het samenwerkingsverband ons heeft toegestuurd ter onderbouwing van de resultaten passend onderwijs en de kwaliteitszorg. Voor de beoordeling van het financieel beheer kijken we in ieder geval naar de jaarverslaggeving en de daarin opgenomen kengetallen, begroting en

prognoses.

Rondetafelgesprekken

Aan het begin van de dag voerden we een gesprek met de directeur-bestuurder over de actuele ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband. We voerden vervolgens rondetafelgesprekken met ouders, schakelfunctionarissen die de verbinding vormen tussen het samenwerkingsverband en de scholen en met schoolleiders uit het regulier en speciaal onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. Met de gemeentelijke (zorg)partners bespraken we de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op vier aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. Met verificatie-activiteiten toetsen we in hoeverre het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en het financieel beheer en hoe het bestuur daarop stuurt. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt. Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met de Raad van Commissarissen, de ondersteuningsplanraad en een afvaardiging van de Algemene Ledenvergadering over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer.

We sloten de onderzoeksdag af met een gesprek met het bestuur over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we, in een apart gesprek, een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Signalen

Signalen In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over het bestuur bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit

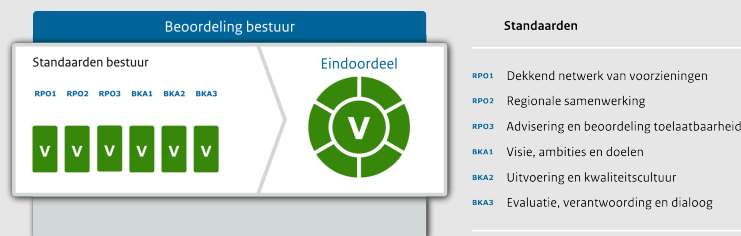
respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3. In hoofdstuk 3 staan de resultaten van de verificaties op de scholen beschreven. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

- *Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?*

We stellen vast dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken binnen het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs realiseert. We beoordelen de drie standaarden binnen dit kwaliteitsgebied daarom als Voldoende.

Er is een netwerk van voorzieningen dat voldoende dekkend is zodat er voor de leerlingen met hun uiteenlopende (extra) ondersteuningsbehoeften een zo passend mogelijke plaats is. Het samenwerkingsverband realiseert dit netwerk onder andere door het organiseren van diverse (groeps- en expertise) arrangementen met als doel leerlingen zoveel mogelijk thuisnabij en regulier naar school te laten gaan. De scholen ervaren korte lijnen met het samenwerkingsverband voor advies en ondersteuning.

- *Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?*

De kwaliteitszorg, de sturing en de verantwoording beoordelen we op de drie standaarden (BKA, BKA2 en BKA3) als Voldoende. Wij hebben vastgesteld dat het stelsel van kwaliteitszorg voldoende is ontwikkeld. De ambities van het bestuur zijn gericht op de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband.

Op het gebied van onderlinge samenwerking en afstemming is binnen het samenwerkingsverband verbetering mogelijk. De verantwoordingslijnen tussen de aangesloten scholen, besturen en de intern toezichthouder kunnen beter worden uitgewerkt.

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer. Wij zien op dit moment geen financiële risico's die het voortbestaan van het bestuur binnen nu en twee jaar in gevaar kunnen brengen. De kwalitatieve verantwoording over de doelmatige besteding van de middelen passend onderwijs, en de wijze waarop de raad van commissarissen hierop toezicht houdt, kan beter.

Conclusie

We constateren dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken volledig realiseert. De oordelen op alle standaarden samen leiden tot het eindoordeel Voldoende.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking		●	
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Het samenwerkingsverband zet zich actief in om voor zoveel mogelijk leerlingen thuisnabij en zo regulier mogelijk onderwijs te bieden. Scholen blijken in staat passende ondersteuning te bieden. Er zijn voorzieningen om leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften te ondersteunen en er is (nog) voldoende plaats binnen het gespecialiseerd onderwijs.

Hoog niveau van ondersteuning

De scholen zetten zich actief in om alle leerlingen zoveel als mogelijk thuisnabij naar school te laten gaan. De scholen zijn in staat een passend aanbod aan extra ondersteuning te bieden aan de hand van groeps- en individuele arrangementen. Zo zagen wij bijvoorbeeld op één van de scholen het arrangement: 'De Club' voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand waarbij zij drie dagdelen per week maatwerk ondersteuning krijgen. De scholen hebben zich de afgelopen periode, gefaciliteerd vanuit het samenwerkingsverband, succesvol ingezet om een aanbod te creëren voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van begaafdheid.

Zorgen voldoende beschikbaarheid gespecialiseerd onderwijs

De leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring kunnen worden geplaatst op een school voor gespecialiseerd onderwijs. In de actuele situatie is er voor alle leerlingen die gespecialiseerd onderwijs nodig hebben nog voldoende plaats. Het samenwerkingsverband heeft zelf (nog) geen aanbod voor leerlingen met een verstandelijke beperking en een gedragsstoornis (ZMOLK). We zien dat deze leerlingen buiten de regio een so-school bezoeken. De druk op deze scholen neemt toe en het bestuur maakt zich hier zorgen over.

Inzet op ontwikkeling thuisnabij onderwijs

Schoolbesturen zijn zich bewust van de maatschappelijke opdracht zo thuis nabij mogelijk het onderwijs in te richten.

Het samenwerkingsverband faciliteert schoolbesturen en scholen hierbij door zowel middelen voor versterking van de basisondersteuning als voor extra ondersteuning beschikbaar te stellen.

Actief inzetten op delen expertise

Er is veel expertise beschikbaar op de scholen. Het samenwerkingsverband kan dit, vanuit de beschikbare data, inzichtelijk maken binnen de scholenkringen. Scholen kunnen dan (nog) meer van elkaars expertise gebruik maken. Daarnaast kan het samenwerkingsverband stimuleren dat expertise vanuit de s(b)o scholen gedeeld wordt met het regulier onderwijs. Nu blijft expertise nog veelal binnen het eigen schoolbestuur.

RPO2. Regionale samenwerking

Wij beoordelen de regionale samenwerking als Voldoende. Het bestuur werkt samen met de gemeenten en andere samenwerkingsverbanden uit een brede regio om te zorgen voor voldoende plekken voor nieuwkomers binnen de regio. Leerlingen met zorgelijk verzuim of thuiszitten zijn in beeld. Ook zet het samenwerkingsverband zich in om leerlingen vanuit een voorschoolse setting succesvol te laten instromen in het (regulier) primair onderwijs.

Partners actief betrokken

Als er sprake is van complexe casuïstiek stemmen ouders, voorschoolse organisaties, onderwijs en jeugdzorg met elkaar af wat er nodig is voor het kind. Dit Kans!overleg is bedoeld om zo preventief mogelijk de benodigde ondersteuning te organiseren. Hierbij werkt het bestuur actief samen met gemeenten en jeugdzorgpartners.

Aandacht voor afstemming po-vo

Steeds meer leerlingen kunnen met extra ondersteuning in het regulier onderwijs blijven. Wij constateren echter ook dat de procedure aanvraag toelaatbaarheid voor het voortgezet (speciaal)onderwijs niet aansluit op deze ontwikkeling. Afstemming van deze inhoudelijke processen, op samenwerkingsverband-niveau, is wenselijk om de overgang van primair naar voortgezet onderwijs soepel te laten verlopen.

Thuiszitters in beeld

Er zijn binnen het samenwerkingsverband relatief veel leerlingen waarbij sprake is van zorgwekkend verzuim. Om meer zicht te krijgen op deze groep leerlingen is er binnen het samenwerkingsverband een thuiszitterscoördinator actief. De (echte) thuiszitters zijn goed in beeld. Leerlingen waarbij sprake is van zorgwekkend verzuim monitort het samenwerkingsverband actief en werkt hierbij intensief

samen met de scholen, de gemeenten en de voorschoolse voorzieningen.

Zorgen om wachtlijsten

Het bestuur maakt zich zorgen over groei van wachtlijsten in de jeugdhulpverlening. De problemen omtrent de beschikbaarheid van jeugdhulp voor de leerlingen die dit nodig hebben, belemmeren de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen. Het bestuur voert over deze zorgen actief de dialoog met gemeentelijke partners.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

De praktijk van het adviseren en nemen van besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot het gespecialiseerd onderwijs voldoet aan wet- en regelgeving en daarom beoordelen we de standaard als Voldoende.

Zorgvuldige procedure richting advies en ondersteuning

Coördinatoren Passend Onderwijs vanuit het samenwerkingsverband en werken samen met de begeleiders passend onderwijs van de schoolbesturen.

Zij trekken samen op in het ondersteunen van de scholen en stemmen dit onderling af. Zij zijn betrokken op school- en/of leerlingniveau en geven advies of begeleiden bij een aanvraag van een arrangement of een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) voor het gespecialiseerd onderwijs. Scholen geven aan deze begeleiding als waardevol en kwaliteitsverhogend te ervaren.

Zodra een tlv nodig is, verloopt de afgesproken procedure vlot en zorgvuldig. Daarbij werkt het samenwerkingsverband met heldere procescriteria. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de overgang van het regulier naar het speciaal onderwijs soepel verloopt. Dit draagt positief bij aan de kwaliteit van het dekkend netwerk.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Het bestuur heeft een stelsel van kwaliteitszorg opgezet waarmee het in staat is te sturen op het bereiken van de doelen uit het ondersteuningsplan. Daarnaast voldoet de bestuurlijke inrichting aan wet- en regelgeving.

Kwaliteitsmanagementsysteem

De missie van het samenwerkingsverband; “Samenwerken aan (nog) beter passend en steeds inclusiever onderwijs.” is in het ondersteuningsplan 2022-2026 helder verwoord en uitgewerkt in vier thema's en twaalf speerpunten. In het jaarplan is ieder thema uitgewerkt in doelen in nauwe samenwerking met schoolbesturen en scholenkringen. We stellen vast dat het jaarplan zeer uitgebreid en ambitieus is opgesteld. Het bestuur evalueert, door middel van analyse van verzamelde data in hoeverre de ambities, de doelen en het beleid worden gerealiseerd en verwerkt dit onder andere in kwartaalrapportages. Het bestuur bespreekt de behaalde resultaten met de schoolbesturen, het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad (opr). De scholen verantwoorden zich achteraf over de ontvangen middelen voor passend onderwijs, in bestuursmonitorgesprekken.

Schoolondersteuningsprofielen

De schoolondersteuningsprofielen (sop`s) van de scholen vormen een belangrijk onderdeel van het kwaliteitszorgstelsel van het samenwerkingsverband. De scholen geven in dit document aan welke basis- en extra ondersteuning ze bieden aan leerlingen. Het samenwerkingsverband gebruikt deze documenten om inzichtelijk te maken hoe het dekkend netwerk voor passend onderwijs in de regio eruit ziet. Het bestuur wil de sop's, samen met de basisondersteuning jaarlijks evalueren. Zo wil het bestuur zicht krijgen op de invulling van passend onderwijs op alle scholen. Tijdens gesprekken met diverse betrokkenen, maar ook uit de

documentanalyse voorafgaand aan het onderzoek, is gebleken dat de sop's niet altijd actueel zijn en/of te vinden op de schoolwebsite. Daarmee heeft het samenwerkingsverband nog geen volledige en actuele informatiebron om goed te kunnen evalueren.

Bestuurlijke inrichting voldoet

Het samenwerkingsverband heeft het uitvoerend bestuur belegd bij de directeur-bestuurder en het intern toezicht bij een onafhankelijke raad van commissarissen (rvc). De schoolbesturen vormen gezamenlijk de algemene ledenvergadering (alv). Het bestuur geeft aan dat de bestuursoverstijgende samenwerking tussen scholen en besturen de afgelopen periode sterk is verbeterd maar dat deze de komende periode nog verder kan doorontwikkelen. Met name het stil staan bij behaalde resultaten en het voeren van de over de vervolgstappen op de weg naar inclusief onderwijs.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur als Voldoende. Tijdens ons onderzoek constateerden we een groeiende professionele cultuur met de intentie om met elkaar het gesprek aan te gaan over de behaalde resultaten. Er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Monitoring en sturing

We constateren dat het bestuur grotendeels zicht heeft op de wijze waarop de scholen werken aan het bereiken van de doelen uit het ondersteuningsplan. Het bestuur geeft inhoudelijk invulling aan het monitoren en zonodig bijstellen van deze processen met als doel het bereiken van de beoogde resultaten.

Wij hebben geconstateerd dat bij de bestuursmonitorgesprekken kwalitatieve verbetering mogelijk is. Zo is de relatie tot de doelen en ambities vanuit het ondersteuningsplan en het jaarplan onvoldoende zichtbaar in de plannen van aanpak van de schoolbesturen. Hoe deze plannen vanuit de schoolbesturen zich verhouden tot elkaar of tot de doelstellingen in het ondersteuningsplan is eveneens niet duidelijk. We stellen vast dat het aanleveren van noodzakelijke informatie vanuit de verschillende schoolbesturen nog niet optimaal en volledig is. Het samenwerkingsverband kan hier meer op sturen.

Registratie ontwikkelingsperspectieven (opp's)

Het samenwerkingsverband kan de registratie van opp's gebruiken bij de analyse over de verantwoording van de middelen voor extra ondersteuning door de schoolbesturen. De schoolbesturen registreren de opp's niet standaard. Dit is een wettelijk voorschrift voor schoolbesturen. Het samenwerkingsverband kan hier nadrukkelijker op sturen.

Scholenkringen

Schoolbesturen organiseren overleggen, over de invulling van passende ondersteuning voor ieder kind, binnen de eigen regio. Een gedragsdeskundige van het samenwerkingsverband sluit aan bij de scholenkringen en kunnen adviseren over ondersteuningsvragen vanuit de scholen. Wij constateren dat de effectiviteit van de scholenkringen verschilt per regio. Of en hoe gebruik gemaakt wordt van elkaars expertise is mede afhankelijk van het al dan niet deelnemen van de betrokken scholen aan een kring. Hier kan het samenwerkingsverband mogelijk meer invloed op uitoefenen.

Professionalisering

Het samenwerkingsverband organiseert onder andere masterclasses en de leernetwerken. Deze zijn toegankelijk voor professionals van alle scholen en worden als zinvol ervaren en positief gewaardeerd door deelnemers.

Financieel beheer en sturing

Er is sprake van een deugdelijk financieel beheer en sturing en de financiële positie is hierdoor toereikend. De financiële kengetallen met betrekking tot de liquiditeit en solvabiliteit voldoen en de geprognosticeerde tekorten op het exploitatie resultaat 2023 en de komende 3 jaren, kunnen gecompenseerd worden vanuit het bovenmatig publiek vermogen. Wij zien geen risico's voor de financiële continuïteit op korte en middellange termijn.

Verslaglegging intern toezicht op doelmatige bestedingen en bereikte resultaten

Hoewel wij hebben geconstateerd dat het financieel beheer en de financiële positie van het bestuur voldoen, zijn er verbeteringen mogelijk in de verslaglegging van de intern toezichthouder in het jaarverslag. Dit kan de rvc door inzicht te verschaffen in de uitvoering van het interne toezicht op de doelmatige besteding van Rijksmiddelen en de daarmee bereikte resultaten (effect).

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

We beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Er vinden evaluaties plaats en de dialoog hierover wordt gevoerd. De verantwoording over het doelmatig inzetten van middelen kan beter. Het bestuur stelt een jaarverslag op en voert met relevante betrokkenen hierover het gesprek. Wel moet de verantwoording over het gevoerde toezicht in het jaarverslag beter.

Duiding van de data

Het bestuur stuurt op het beter in beeld krijgen van de bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Het heeft data ter beschikking over de voortgang van processen van het samenwerkingsverband. Zowel de inhoudelijke evaluatie als de doelmatige besteding van de ingezette middelen blijft in de verantwoording echter nog onderbelicht. Wij constateerden tijdens onze verificatieactiviteiten dat de resultaten van ingezette interventies op de scholen in deze analyse niet worden meegenomen (zie hoofdstuk 3; verificatieactiviteiten). Het bestuur geeft in de jaarverslaggeving niet duidelijk aan wat het effect van passend onderwijs is geweest op de leerlingen om wie het gaat.

Reflectie en dialoog georganiseerd

Het gesprek over de ontwikkelingen in het samenwerkingsverband wordt door de directeur-bestuurder met de verschillende geledingen gevoerd: met schoolbesturen, het interne toezicht en de ondersteuningsplanraad (opr). De opr zegt goed te worden geïnformeerd door de directeur-bestuurder en serieus te worden genomen. De dialoog tussen de directeur-bestuurder met de opr en het overleg tussen de opr en het toezichthoudend bestuur vinden periodiek plaats en zij bespreken onderwerpen gebaseerd op het ondersteuningsplan.

Tegenspraak gebruiken

De analyse van de monitorgesprekken bevat aanbevelingen voor interventies welke als vervolg op de behaalde resultaten kunnen worden ingezet. Door de verschillende monitorinstrumenten inhoudelijk te koppelen en heldere afspraken te maken over verantwoordelijkheden kan duidelijker worden waar en vooral met welke prioriteit, in de basis of in de eigen ambities, aandacht of ontwikkeling mogelijk (nodig) is. Zowel het intern toezicht als de opr kunnen hierbij een belangrijke rol spelen door hier het bestuur kritisch op te bevragen. Verdiepingsvragen als 'wanneer zijn wij tevreden met het behaalde resultaat, wat vinden wij daarvan en welke vervolgstap zetten wij naar aanleiding van de analyse' kunnen bijdragen aan het verder doorontwikkelen van het kwaliteitszorgsysteem.

Het jaarverslag is niet volledig

Het bestuur voldoet niet geheel aan de verplichting uit artikel 4, lid 4 Rjo om in de jaarverslaggeving een beschrijving van de inrichting van het interne risicobeheersings- en controlesysteem op te nemen. Van besturen wordt verwacht dat zij goed zicht hebben op hun omgeving. Daaronder vallen ook de risico's waar het bestuur mogelijk mee geconfronteerd wordt. Wij willen graag zien hoe het bestuur stuurt op het systeem van risico-inventarisatie en -beheersing. Daarnaast willen we zien hoe het bestuur het risicobeheerssysteem in de praktijk toepast en waar nodig aanpast. Het gaat dan niet alleen om financiële risico's maar ook de risico's die geen financiële consequenties hebben, bijvoorbeeld op kwaliteitsgebied. Het bestuur is zich bewust van deze tekortkoming en heeft een concept risicoanalyse opgesteld. Tevens is men bezig om een risicobeheersingssysteem binnen de organisatie te integreren. Echter, de jaarverslaggeving voldoet hiermee nog niet volledig aan de wettelijke vereisten. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 4, lid 4 Rjo).

In de jaarverslaggeving wordt een toelichting gegeven op de hoogte van de reserves, maar de informatiewaarde daarvan kan nog worden verbeterd. Het bestuur gaf tijdens het gesprek aan dat zij bezig zijn met het afbouwen van het bovenmatig vermogen. Echter, in het jaarverslag is geen verantwoording opgenomen over de voortgang van dit afbouwproces. Hier kan het bestuur meer aandacht aan besteden in de volgende jaarverslaggevingen.

Verantwoording intern toezicht

In het jaarverslag is een informatief verslag opgenomen over wat het samenwerkingsverband doet in het kader van passend onderwijs. Het intern toezicht kan het bestuur scherp houden door kritische vragen te stellen over de mate waarin het kwaliteitszorgsysteem daadwerkelijk de benodigde informatie oplevert om vervolgens zicht te kunnen houden op de behaalde resultaten, doelmatigheid inzet van middelen, en de effectiviteit van ingezette interventies.

De ondersteuningsplanraad

Het samenwerkingsverband voert periodiek een dialoog met de ondersteuningsplanraad (opr). De opr geeft aan dat de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband haar goed informeert over ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband. Zij worden voldoende gefaciliteerd. Het intern toezicht kan de opr helpen om zich verder ontwikkelen als kritische gesprekspartner door relevante onderwerpen inhoudelijk met elkaar te bespreken.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We houden voor dit bestuur de reguliere termijn aan van vier jaar. Dat betekent dat we het bestuur in principe over vier jaar weer onderzoeken.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
Bestuur		
BKA 3 Evaluatie, verantwoording en dialoog In het jaarverslag ontbreken de resultaten die behaald zijn met het intern risicobeheersings- en controlesysteem en welke aanpassingen hier eventueel op gedaan zijn (artikel 4, vierde lid, RJO).	Het bestuur zorgt ervoor dat een beschrijving van de inrichting van het interne risicobeheersings- en controlesysteem in de eerstvolgende jaarverslaggeving is opgenomen.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur dit herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van de uitvoering van zijn taken voldoende te waarborgen.

3. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op enkele scholen uit het samenwerkingsverband. Tijdens verificatie-activiteiten gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt. We zijn dit nagegaan op de volgende (speciale) basisscholen;

- De Straap (10UB)
- Kindcentrum Puur Sang Locatie: St. Lucia (11XU)
- sbo Toermalijn (02SG)
- sbo de Dondersschool (02RT)

De scholen werken aan het realiseren van inclusief onderwijs. We hebben op de scholen gezien dat zij allen expertise in huis hebben. Zo hebben wij op kindcentrum de Straap een mooi voorbeeld gezien hoe leerlingen met een ontwikkelingsachterstand en leerlingen met een lage intelligentie die bij meerdere vakgebieden op een eigen niveau werken. Kindcentrum Puur Sang is in staat vanuit een sterk pedagogisch klimaat een veilige school te creëren mede door preventief een schoolcoach in te zetten. De toermalijn is in staat om naast het bieden van onderwijs aan een veranderende sbo-populatie ook actief na te denken over welk aanbod zij kunnen ontwikkelen afgestemd op de behoefte van het gehele netwerk om te komen tot een dekkend geheel. Wij constateren op deze school een toekomstgerichte, ambitieuze houding.

We hebben met de scholen gesproken over onderstaande thema's gebaseerd op afspraken uit het ondersteuningsplan 2022-2026:

- Alle scholen binnen ons samenwerkingsverband werken proactief en preventief op een cyclische, planmatige en systematische wijze aan de basisondersteuning;
- Op grond van het uitgangspunt 'een sterke basis' organiseert de school expertise in en om de school;
- Scholen krijgen allemaal een ontwikkelbudget voor de versterking van de basisondersteuning en schoolbesturen een budget om extra ondersteuning nabij scholen te arrangeren.

Alle scholen werken aan de basisondersteuning.

Op alle scholen hebben wij gedreven professionele teams gezien met een diversiteit aan expertise. Het samenwerkingsverband zou een rol kunnen spelen in hoe deze expertise verder gebruikt zou kunnen worden om binnen de regio dergelijk aanbod 'thuis nabij' beschikbaar te stellen voor alle leerlingen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte.

Op de bezochte scholen stelden we vast dat het voor de teams niet altijd even helder is waar de basisondersteuning overgaat in extra ondersteuning. Aansluitend hebben we geconstateerd dat niet voor alle leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld en deze worden vervolgens ook onvoldoende geregistreerd. Dit beeld correspondeert met de informatie welke wij vanuit het samenwerkingsverband hebben gekregen. Scholen kunnen zich hierdoor niet verantwoorden over de besteding van de middelen passend onderwijs omdat niet inzichtelijk wordt voor hoeveel leerlingen deze middelen ingezet zijn.

De school organiseert expertise in en om de school

We stellen vast dat alle bezochte scholen op een professionele manier invulling geven aan het realiseren van zo passend mogelijk onderwijs aan alle leerlingen. Besturen hanteren een gelijkwaardige ondersteuningsroute. De extra ondersteuning wordt georganiseerd binnen het eigen bestuur. Er is weinig tot geen bekendheid met wat andere scholen van andere besturen bieden aan ondersteuning en expertise. Scholen weten waar ze moeten zijn als er een vraag is omtrent ondersteuning en ervaren de coördinatoren passend onderwijs als laagdrempelig benaderbaar.

Scholen geven aan dat zij bij de overgang PO-VO geen aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het Praktijk onderwijs (PrO) of voortgezet speciaal onderwijs (VSO) kunnen doen vanuit een reguliere school. Direct gevolg van deze afspraak is dat leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zich eerst moeten aanmelden bij een reguliere school voor voortgezet onderwijs. Deze school moet dan de leerling eerst afwijzen voor het toelaatbaarheidstraject ingezet kan worden. Deze werkwijze veroorzaakt onrust bij leerlingen, ouders en leerkrachten.

Scholen krijgen allemaal een ontwikkelbudget voor de versterking van de basisondersteuning en schoolbesturen een budget om extra ondersteuning nabij scholen te arrangeren

Wij constateren dat er op schoolniveau geen zicht is op de middelen passend onderwijs en dat schooldirecteuren zich niet betrokken voelen bij de inhoudelijke verantwoording van deze middelen binnen het eigen schoolbestuur. Wij hoorden echter ook op de scholen dat ondersteuningsteams zich zorgen maken over de continuïteit van de interventies welke zij inzetten om extra ondersteuning te kunnen bieden. Bijvoorbeeld de extra inzet van een schoolcoach of het kunnen continueren van 'de Club' en 'de vakroute'. Dergelijke interventies dragen bij aan het behalen van ambities en doelen vanuit het ondersteuningsplan.

Het samenwerkingsverband kan de scholen helpen deze interventies te borgen door inzichtelijk te maken welke middelen hiervoor worden gebruikt, hoe effectief deze inzet is geweest en of het tevreden is met het behaalde resultaat.

Conclusie

We stellen vast dat;

- alle bezochte scholen op een professionele manier invulling geven aan het realiseren van zo passend mogelijk onderwijs aan alle leerlingen,
- niet bij alle scholen bekend is welke ondersteuning en expertise andere scholen van andere besturen kunnen bieden,
- de verantwoordingslijn omtrent de inzet van middelen en expertise niet duidelijk is op schoolniveau.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

"Het bestuur heeft kennis genomen van de resultaten zoals verwoord in het conceptrapport dat is opgesteld naar aanleiding van het onderzoek dat de inspectie in april 2024 heeft uitgevoerd bij ons SWV. We willen de onderzoekscommissie bedanken voor de prettige en constructieve sfeer waarbinnen het onderzoek is uitgevoerd.

We zijn uiteraard tevreden met het eindoordeel voldoende op alle standaarden dat de inspectie aan het SWV heeft gegeven en op deze wijze voldoen aan de, aan het SWV opgedragen, wettelijke verplichtingen.

Daarnaast zijn we er blij mee dat de inspectie de hoge ambitie van het SWV onderkent tegen een achtergrond van uitdagende demografische ontwikkelingen. Dit laatste heeft ook invloed op de brede regionale samenwerking, internationalisering, OZA en voor- en vroegschoolse aansluiting.

Naast de constatering dat we voldoen aan de standaarden zoals de inspectie deze tijdens een vierjaarlijks onderzoek hanteert zijn er ook een aantal kritische opmerkingen gemaakt waarvan we de behoefte hebben om hier inhoudelijk op te reageren.

Relatief veel thuiszitters

Door de inzet van een thuiszitter coördinator hebben we deze nadrukkelijk in beeld, waaronder ook kinderen met een vrijstelling en kinderen die gedeeltelijk naar school gaan. Hierbij brengen we breder thuiszittende kinderen in beeld dan we dienen te rapporteren aan de inspectie. Daarnaast slagen we er ook in om veel kinderen weer een waardevolle plek te bieden in het onderwijs. De vraag is dan of we veel thuiszittende kinderen hebben of dat we ze vollediger in beeld hebben.

School ondersteuningsprofielen

Deze zijn niet altijd te vinden op de websites van de scholen waardoor het SWV onvoldoende zicht zou hebben op het aanbod. Dit is ons inziens niet juist. We werken met het programma *Perspectief Op School* waarbinnen alle SOP's van betrokken scholen zijn verwerkt en dit biedt het SWV een "up to date" overzicht van het volledige aanbod per school(bestuur). Daarnaast zijn contactpersonen vanuit het SWV gekoppeld aan specifieke scholen, wat ons ook een goed inzicht geeft in het aanbod.

Bestuursmonitorgesprekken

Deze zouden kwalitatief verbeterd kunnen worden en dan met name de koppeling aan de doelen en ambities van het SWV. De verhouding

tussen de plannen van een schoolbestuur en de plannen van het SWV. Daarnaast wordt opgemerkt dat het aanleveren van informatie vanuit de verschillende schoolbesturen nog niet optimaal is. Hier wil ik graag het volgende bij opmerken. Middels actuele sturingsgegevens gekoppeld aan onze speerpunten en het allocatiebeleid worden met de schoolbesturen gesprekken gevoerd. Deze worden vastgelegd in een verslag dat ook ondertekend wordt door het betreffende schoolbestuur.

Verticale verantwoording; Op de dag van de dialoog leggen schoolbestuurders verantwoording af aan elkaar en het SWV.

Horizontale verantwoording; op deze dag zijn naast schoolbestuurders, kwaliteitsmedewerkers en vertegenwoordigers van het SWV aanwezig. Het ligt in de lijn der verwachting om deze dag het komende schooljaar uit te breiden met vertegenwoordiging vanuit betrokken gemeenten.

Duiding van data

De inhoudelijke evaluatie en de doelmatige besteding zou onderbelicht zijn in met name het jaarverslag. Data worden vastgelegd in kwartaalrapportages en besproken binnen diverse gremia. Er wordt dan ook iedere keer melding gemaakt van de tussentijdse stand van zaken. Ook wordt het nadrukkelijk opgenomen in het jaarverslag. Zie hiertoe: hoofdstuk 3.2.1 in het jaarverslag.

Risicobeheer

Dit zou niet opgenomen zijn in het jaarverslag. Hier is een herstelopdracht aan gekoppeld. Deze nemen we natuurlijk serieus, hoewel we hierbij willen opmerken dat op blz. 116 van ons jaarverslag een volledige beschrijving is opgenomen van ons risicobeheer. Dit risicobeheer wordt ook regelmatig geactualiseerd.

Afbouw bovenmatige reserves.

In het jaarverslag is hiervan geen verantwoording opgenomen. De afbouw heeft natuurlijk onze aandacht, echter een bedrag van 39.000 euro is niet materieel om te benoemen.

Onbekendheid beschikbare middelen vanuit het SWV op schoolniveau

Dit klopt, echter hier hebben we het over een interpretatieverschil. Binnen het SWV is het beleid dat we alloceren per schoolbestuur, het is vervolgens aan het schoolbestuur om de beschikbare middelen gekoppeld aan de doelstellingen van het SWV, mogelijk zelfs gedifferentieerd, in te zetten.

Intern toezicht

Dit kan het bestuur scherp houden over de mate waarin het kwaliteitssysteem daadwerkelijk de benodigde informatie oplevert om vervolgens zicht te kunnen houden op de behaalde resultaten, doelmatige inzet van middelen en de effectiviteit van ingezette interventies. Hierbij dient opgemerkt te worden dat ten tijde van het

onderzoek een nieuw concept toezichtskader was opgesteld dat inmiddels is vastgesteld."

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

